

VOJNI INVALID

GLASILO UDRUŽENJA

VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE S.H.S. IZ VRŠNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15. v mesecu. — Posamezna številka 1 Din. Naročnina mesečno 2 Din. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica.

Samo na papirju.

Dobili smo invalidski zakon. Pa kaj nam koristi zakon, če pa ne čutimo nobenega zboljšanja. Že pet mesecev ga imamo, pa če vprašamo naše tovariše in tovarišice, nam to žijo o vseh istih potrebah kakor pred par leti.

Invalidski zakon nam ni prinesel dosti zboljšanja, veliko pa poslabšanja. Njegove dobre strani ne občutimo še popolnoma nič, pač pa smo pričeli čutiti slabo stran.

Kar moremo beležiti za zboljšanje, bi bile nekoliko višje pokojnine. Teh pa še skoro nihče ne dobiva, ker niso izvršene prevedbe.

Pa to ni glavno, kar pripada k pravicam vojnih žrtev, glavno je drugo.

Vse drugo pa se krči ali pa stoji neizvršeno.

Najhujše zlo je zadala upravna centralizacija, kakršno je napravil pravilnik.

Vsako najmanjšo pravico podeljuje ministrstvo.

Ako invalid potrebuje zdravljenja, gre predlog na ministrstvo, za učenje, za sprejem v invalidski dom, za obleko, za vsakovrstno dajatev, za vse gre na ministrstvo.

Ako gre invalid na ljubljansko invalidsko upravo, mu tako povedo, da bodo njegovo prošnjo predložili naprej.

Invalid čaka, njegova prošnja ni uslišana, ker ni možnosti. Možnosti ni zato, ker invalidski zakon obstoja, ni mu pa dana podlaga, da bi mogel svoje določbe udeležiti.

Za vsako pomoč je treba dajatve. Zato je tudi našemu novemu invalidskemu zakonu treba zasigurati sredstev.

Kdo pa mu more dati potrebna sredstva? Državni budget.

Imeli smo priliko zasledovati potek sprejemanja državnega budžeta, ki ga je vlada tik pred 1. aprilom spravila pod streho.

V tem budžetu so postavke ministrstva za socialno politiko, kamor spada izvedba invalidskega zakona, jako okrnjene in še daleč ne zadoščajo potrebam.

Specijalno socialna politika je našim faktorjem velik balast in mislijo sploh to zadevno ministrstvo v kratkem odpraviti.

Redukcija je poleg takega mišljenja najbolj zadela ministrstvo za socialno politiko, kamor spada izvedba našega vprašanja. Do malega je reducirano uradništvo in materialni krediti.

Poleg tega ni dvoma, da smo tudi vojne žrtve močno prizadete in da izvedba invalidskega zakona ne bo mogoča, temveč bo ostal še na papirju. Mesto da bi se izplačale za nazaj dolžne pokojnine, je vprašanje, če bo za bodoče dovolj sredstev. Zdravljenje še do danes ni urejeno, tako, da sploh ne vemo, kam se nam je obračati, ako se misli res razširiti pri siromašnih vojnih žrtvah na vse bolezni, ker za to je treba tudi sredstev.

Naši ortopedski zavodi se bodo skrčili na minimum in o kaki otvoritvi zdravstvenih zavodov ne more biti govora.

Invalidski domovi se bodo skrčili, dajatve v obleki so precej zmanjšane, ako pogledamo pravilnik, relativne dajatve učencem izven zavodov so zmanjšane, sprejemanje v domove bo seveda otežkočeno in odvisno od kreditov.

Narodni fond ne pokaže nobene dotacije za pomoč k osamosvojitvam, potrebe so stalne, denarja ni.

Trafike uživajo neinvalidi, ker invalidi ne dobe sredstev, iz služb pa se invalidi reducirajo. In tako bi naštevati lahko vse zaporedno. Za vse to pa je našemu človeku zelo otežkočena prošnja, ker mora iti v Beograd.

Nihče več ni doma kompetenten, da bi invalidu nudil pomoč, če je še tako nujno potrebna. Od daleč pa tudi ni odmeva. Pokažeš s prstom na zakon, toda vse to je v bodočnosti, negotovo, odvisno od nekod.

Kljub temu pa pravijo: Invalidi so dobili zakon in njihovo vprašanje je rešeno. Mi moramo odgovoriti, da bo invalidsko vprašanje še slabo rešeno, ko se bo res izvedel zakon.

Nam ni zadosti zakon na papirju, mi potrebujemo njegovih dejanj.

Danes pa rečemo, da smo na slabšem kot smo že bili, čeprav imamo nov invalidski zakon.

LISTEK.

Zgodovina preskrbe vojnih žrtev.

(Po Henriku Hoffmannu.)

Že Heraklit iz Efeza (535—475 pred Kr.) je bil prepričan o pantareju (nestalnosti vsega), da se vse vedno spreminja. S spremembo ekonomske in socialne baze se jenja pravica. Druge razmere povzročajo v ljudskih mislih druga mnenja o dobrem in slabem, pravičnem in nepravičnem. Tako je tudi pravica preskrbe vojnih žrtev trajno podvržena spremembam in pojmovanjem človeštva.

Boji med primitivnimi stanovji, ki še niso obdelovali zemlje, so se končali po večini brez preživečih vojnih žrtev.

Preskromna živilska sredstva niso dovoljevala zmogalcu vzdrževanje vojnih vjetnikov in vojnih žrtev. Ranjence so pomorili, da so odpravili breme preživljanja, vsled pomanjkanja hrane. Najprimitivnejši narodi so ranjence ali ujetnike pojedli. Taka kanibalščina je imela v sebi dostikrat verske motive, ker je mislil primitivni človek, ko je jedel močne, pogumne in zvite može, da bo dobil tudi sam take moči in lastnosti.

Lovski in nomadski narodi niso mogli poleg svojih stalnih premikanj sem in tja nositi s seboj starce in bolnike. Usmrčenje teh, nadaljni razvoj zadržujočih individvijev so čutili kot potrebo.

Ta način odpravljanja, življenjski obstoj obremenjenjajočih, je zginjal z razširjanjem prehranjevalne podlage pri rodovih, ki so se ustalili in pričeli z obdelovanjem zemlje ter živinorejo. V takem gospodarstvu se je mogel uporabiti tudi starec ali pohabljenec.

Porabljali so jih najraje za navadna domača lahka dela ali kot učitelje in vzgojitelje.

Stabiliteta prehrane je dovoljevala obdržanje takih ljudi.

Izmenjavanje produktov, ki je nastalo med rodovi ter dvignilo produkcijo ter obdelovanje, je dalo podlago za večja gospodarstva podjetja, ki so obstojala v Kini, Indiji, Egiptu, Babilonu in Grčiji že dolgo pred štetjem časa.

Države so obstojale od samega dela suženjev in tlačanih narodov.

V takih gospodarskih oblikah je bil borec samo potrebno orodje za vzdrževanje držav in se ni imel pečati z nikakim gospodarstvom, dokler je bil v polni moči svojih bojnih zmoglosti. Ko pa je iste zgubil, je moral gledati, kako bo mogel nadalje živeti.

V slučaju ujetništva so znali ceniti njegovo delovno moč, vsled katere je mogel postati suženj, da jo je porabil v službi svojih močencev za okrepitev gospodarstva dotične dežele.

Ako pa je ostal kot vojni poškodovanec v domovini, je moral poskušati po političnem pravcu razmer v državi doseči si preživljanje.

Vedno bolj je prihajala v poštev zemeljska gruda kot odškodnina za vojno službo in pohabljenost.

Potujoča nomadska plemena daljnega vzhoda so se ustalila po kultiviranih pokrajinah, minule so križarske vojske in vpadi Turkov so pojenjali. Vedno večji mir pred seboj zroči kmet je zamogel sebe in svoje polje braniti z lastno bojno močjo.

Tabori in trdnjave, ki so bili nekdaj pribežališče in varstvo kmetov, so postali njihovi posestniki moč za tlačanje in izkoriščanje kmetov. Plemenitaši so bili stanovanjci gradov, obenem pa so vodili akcije proti vpadam.

V taborišče je bilo treba dati večji del vseh pridelkov, da niso kmetje trpeli v času obleganja visokih zidov in globokih jarkov lakote. Plemenitaš je dobival gotov kompleks

travnikov, njiv in gozdov kot odškodnino za obrambno službo. Iz tega prostovoljnega, ne kako zadružnega prispevanja je polagoma nastajalo prisiljenje.

Plemenitaši so proglasili fevde za njihovo izključno lastnino, oddajo žetve tudi v mirnem času kot dolžnost, kjer so se jim ustavljali, so kmete prisilili s svojimi hlapci. Iz prostih kmetov so nastali tlačani grajščakov, ki so jih prisiljeno uporabljali kot delavce in vojake obenem, v slučaju neporabljenosti pa spodili od grude.

Vedno bolj je prihajala v poštev kot odškodnina za vojno odcepitev zemlje kot fevdi. Knezi in kralji so bili v bojih proti rastočim mestom vedno popustljivejši vitezmom in grofom. Navadni borci, vojaki in invalidi pa so morali, ko jim je manjkalo življenjskih sredstev, beračiti ali kot krošnjariji in bardji (pevci) deliti svojo usodo. Vendar je pa skrbela edino cerkev nekoliko zanje skozi miloščino, posebno menihi, da so marsikaterga obdarovali oziroma mu preskrbeli delo.

Tudi vedno bolj se razvijajoča mesta so nudila za svojim zidovjem marsikateremu bivšemu borcu kruha, ker vojni poškodovanec je smel vedno računati na mestno ali kako cerkveno službo.

Po prenehanju trdnjav in ob početku strelnega orožja so tudi vedno bolj izginjali vitezi z okovi, ki so se nekdaj rekrutirali iz prostih kmetov. Uporaba strelnega orožja je zahtevala drugačne taktike in daljše vežbe, preteganje obleganih trdnjav pa posebne tehnike.

Najeti so se morali takozvani soldatje (plačani borci) in se izučiti novega vojskovanja.

Ti so bili potem v službi države in država se je vzdrževala tem boljše, čim več davkov je mogla iztirjati za soldaško armado, ki se je rekrutirala iz samih najobupnejših elementov.

Podrobnosti glede izplačevanja pokojnin.

Vsak dan prihajajo razna vprašanja na Izvršni odbor in računovodstvo delegacije ministrstva financ, odsek za vojaške mirovine, glede pokojnin.

Da si bo marsikdo prihranil časa in skrbi, hočemo raztolmačiti nekatere podrobnosti glede izplačevanja in dati nekatera navodila, kako je treba postopati v tem vprašanju.

Invalidnine, oziroma pokojnine po novem invalidskem zakonu pričenjajo teči s 1. aprilom 1926.

Vsak, ki dobiva invalidnino ali pokojnino, se je moral prijaviti pri pristojnem sodišču za prevedbo.

Kdor se ni prijavil pravočasno, se lahko še vseeno prijavi, vendar pa mu po 1. aprilu tečejo novi prejemki šele od prvega v naslednjem mesecu, ko se je izvršila prijava.

Izplačevanje novih prejemkov se ne sme vršiti, dokler sodišče ne pošlje pravomočnega sklepa o prevedbi.

Po invalidskem zakonu ima vsaka vojna žrtev pravico 30 dni do pritožbe, ako s sklepom o prevedbi ni zadovoljna.

Teh 30 dni mora sodišče čakati in ako se upravičenec ne pritoži, je po tem času sklep glede prejemkov šele pravomočen.

Kdor dobi sklep sodišča o prevedbi, mora znati, da od dneva dostavitve njemu teče še 30 dni do pravomočnosti. Zato naj nikar ne povprašuje ustmeno ali pismeno pri Izvršnem odboru ali računovodstvu delegacije ministrstva financ, zakaj še ne dobiva nove invalidnine ali pokojnine.

Računovodstvo ne sme realizirati in nakazati prejemkov poprej, dokler ne dobi pravomočnega sodnega sklepa.

Mnogo strank povprašuje, zakaj niso dobile nakazanih pokojnin še po starem.

Kdor ni poslal potrdila o prijavi pri sodišču na računovodstvo, mu isto ne sme izplačati niti stare pokojnine. Računovodstvo pa še veliko teh potrdil ni dobilo.

Kdor pa se proti prevedbi sodišča v roku 30 dni pritoži, gre njegova pritožba na Višje

invalidsko sodišče v Zagrebu. Dokler ne bo tam rešena, ne more dobivati nove invalidnine ali pokojnine, pač pa po starem, ako je poslal potrdilo o prijavi računovodstvu. V tem oziru obstoji le zadržek pri vojnih vdovah, sirotah in svojcih.

Za vse te obstoji pogoj v novem invalidskem zakonu, da dobivajo prejemke le, ako so siromašnega stanja.

Zato je moralo računovodstvo vsem vdovam, sirotam ali svojcem, ki do sedaj niso prejeli dodatka, s 1. aprilom t. l. prejemke ustaviti, onim, ki so prejeli dodatek, pa so ustavili le, ako niso prejeli potrdila o prijavi. To je moralo računovodstvo ustaviti vsled tega, ker nesiromašne vdove, sirote ali svojci do sedaj niso prejeli nobenega dodatka (doklad), torej ako ne bo sodišče drugače odločilo, sploh po novem zakonu ne bodo dobivali nobenih prejemkov več, ker niso siromašni. Počakati je treba pravomočnih sodnih odločb.

Prejemalci pokojnin se opozarjajo, da javijo vsako spremembo bivališča ustmeno ali pismeno računovodstvu delegacije ministrstva financ, odseku za vojaške mirovine, vsaj do 20. dne v mesecu, ker so po tem terminu nakaznice že odpravljene in se v nasprotnem slučaju izplačilo zavlačuje.

Pri vsakem, bodisi ustmenem ali pismenem vprašanju ali poročilu naj se navede natančno številka knjižnega izpiska, katero najde vsak na kuponu ali odrezku spodaj, ali pa priloži zadnji odrezek. S tem zelo olajša delo in pomaga sebi in drugim, ker gre vse hitreje od rok.

Končno še pripomnimo, da bo dobil vsak, ki se je pravočasno prijavil, vse prejemke izplačane za nazaj do 1. aprila t. l. bodisi da dobi prvo novo nakazilo tudi šele čez par mesecev. Odvisno je največ od sodišč, ki izvršujejo polagoma prevedbe.

Brezalkoholna uporaba grozdja in sadja.

Kako sadje in grozdje tako uporabiti, da bo v popolni meri služilo ljudski prehrani, ne pa zastrupljanju potom alkohola, je problem, ki ga rešujejo strokovnjaki že leta in leta. Kakor v drugih panogah napreduje znanost tudi v tej panogi! V Ameriki, Nemčiji, Franciji, Švici in drugih naprednih državah je o brezalkoholni uporabi poučena vsa javnost in se z vedno večjo vnemo oprijema praktičnih, preizkušenih metod. Brez pravilne rešitve tega aktualnega problema je vsako stvarno treznostno gibanje — o katerega

upravičenosti posebno pri nas nihče več dvomiti ne more — v praksi zelo oteženo, celo onemogočeno, posebno v krajih, kjer je sadjarstvo in vinarstvo močno razvito in nudi enega izmed glavnih virov dohodkov. Ravno vsled zanemarjenja gospodarske strani treznostne akcije je gibanje zadelo ponekod na odpor sadjarjev, vinogradnikov, posebno pa gostilničarjev. In vendar ne sme in ne more biti treznostno gibanje naperjeno proti nobeni izmed teh panog; treba je le pridelke tako uporabiti, da ne bodo ogrožali ljudskega zdravja in morale, šli v izgubo, temveč v resnici služili ljudski prehrani!

Da se nudi vsem interesentom (kdo bi se za to vprašanje ne zanimal?) poučiti se vse-

stransko o tem problemu, namerava prirediti osrednja zadruga »Brezalkoholna produkcija« v Ljubljani o priliki velesejma (od 1. do 6. julija t. l.) poseben tečaj, na katerem se bodo izčrpno (teoretično in praktično) obravnavali popolnoma objektivno vsi raznovrstni načini konzerviranja (vkuhanje, sočivja, jagodičevja, sadja, sušenje, pridelovanje raznih sokov, brezalkoholnega mošta in vina v domačem gospodarstvu in v večjih obratih, ohranjanje svežega grozdja itd. itd.).

Tečaj je namenjen v prvi vrsti gospodarskim strokovnjakom, okrajnim ekonomom, voditeljem (icam) raznih zavodov, sadjarskim, vrtnarskim in treznostnim organizacijam, za drugim in kmetijskim društvom, za napredek vnetim sadjarjem in vinogradnikom, viničarjem, vsem prijateljem naravnega življenja (vegetarijancem) ter sploh vsem, ki se za to panogo zanimajo in skušajo reševati ta gospodarski in zdravstveni problem v svojem delokrogu.

Čas za tečaj je zelo primeren: ob velesejmu, ob pričetku počitnic, pred sezono!

Da se more sestaviti proračun in vse potrebno pravočasno pripraviti, mora zadruga že vnaprej vedeti, na kakšno udeležbo je računati.

Preziranje od te ali one strani ideje ne bo ubilo, pač pa bo škodovalo tistim, ki niso čisto ite s časom naprej! Zato je vsak bojkot od te ali one strani le v škodo »neinteresentov« samih in se bo isti prej ali slej sam maščeval!

Opozarjamo, da se radi velikih stroškov in obsežnih priprav tak vsestransko izčrpni tečaj (za voditelje) v doglednem času ne bo kmalu več vršil. Udeleženci tečaja, ki ga bo vodil gospodarski strokovnjak svetovnega slovesa, bodo po tem tečaju usposobljeni voditi v svojem okolišu in delokrogu take tečaje, kar bo mnogim pripomoglo do večjega ugleda in omogočilo vršiti važno kulturno delo med narodom!

Vsi zainteresirani iz cele države naj pošljejo (neobvezne) prijave čimprej osrednji zadrugi »Brezalkoholna produkcija« v Ljubljani, Poljanski nasip 10. Po tem roku bodo dobili prijavne pole in natančnejša pojasnila!

Naše gibanje.

Popravila ortopedičnih pripomočkov. Nekateri invalidi pustijo popravljati proteze ali druge ortopedične pripomočke pri privatnih tvrdkah in pošiljajo račune oddelku za socialno politiko. Novi invalidski zakon in pravilnik ne predvidevata takega postopanja, pač pa je bilo to po starem pravilniku. Ker oddetek za socialno politiko ne sme več plačevati stroškov za privatna popravilna protézna pripomočkov, opozarjamo invalide, da se obračajo za vsa popravila na državno protézno delavnico.

Glavno jedro vodstva teh soldatov je tvorilo skozi kmetske vojske obubožano plemstvo, za katero je bil pozneje vpeljan tudi način preskrbe.

Tako je na Pruskem že Friderik I. ustanovil invalidsko blagajno in dom ter razna uradniška mesta za invalide oficirje.

Navadni soldatje pa le niso uživali nobene preskrbe, temveč so se morali preživljati v slučaju opešanja ali pohabljenja kot berači, ako si slučajno niso sami prisvojili kakega premoženja v zasedenih krajih. Tako se je pojavljalo, da so se invalidi preživljali na nepošten način in da so tudi kradli. Zato so jim nekateri vladiki priznali pravico prosjačenja.

Pozneje so se začeli uporabljati zvesti, stari, odlikujoči se vojaki v službi države za neznatne službe kot čuvarji vag, poštarji, vratarji, pisarji. Na ta način je to rastle in povzpeli so se tudi polagoma na uradniška mesta.

Pojavljali so se tudi še drugi načini preskrbe, vse pa je bilo odvisno le od milosti kronanih glav.

Z ameriško vojsko za neodvisnost (1775 do 1783) se je pričela nova doba vojskovanja, ki se je sestavljala z naborom za orožje spo sobnih državljanov, ki so tvorili narodno vojsko pod vodstvom poklicnih oficirjev.

Kakor ameriški farmerji so bili tudi francoski borci za osvoboditev v času revolucije (1789/95) sinovi naroda, ki so branili svojo pridobljeno politično prostost proti soldaškim armadam svoj čas združenih monarhov Prusije, Avstrije in Rusije. Kmetje, roko delci, mestni proletarci in drugi stanovi so po potrebi morali v vojaško službo in so dokazali med revolucijo ter pod Napoleonom svojo vojaško zmožnost nad soldaškimi četami. Po vrnitvi od vojakov so opravljali svoje civilne poklice naprej.

Za vojne pohabljenec je bilo kolikor mo goče preskrbljeno.

Vsled poznejših splošnih bojov za osvoboditev so se reformirale armade in nastala je časa primerna preskrba vojnih žrtev.

Služba pri vojakihi je bila proklamirana za državno službo.

Zato je postala tudi državna dolžnost za odškodnino v slučaju zadobljenih poškodb v vojni službi.

V Prusiji so dobili leta 1814. prvi zakon o preskrbi vojnih žrtev.

Prvotno je dovoljeval tak zakon odškodnino samo za poškodbe zadobljene pri vojakih na fronti. Višina odškodnine se je raz nala po vojaških šaržah, ne pa po civilnem poklicu.

Pritožbene poti ni bilo, tako, da je imela preskrba značaj miloščin.

Šele po revolucijskem valu leta 1848. se je v sporazumu upravnih inštantc našlo sred stvo za pravico zahtevka na preskrbo. Taka pravica se je raztezala tudi na nesobojevnike (borce nasprotnih vojsk). Kljub temu pa je bila preskrba še zelo pomanjkljivo urejena.

Se za časa nemško-francoske vojne leta 1870/71. je moral vojak nesti svojo kožo v ogenj brez vsake posebne nade na preskrbo, ako bo postal pohabljenec.

Renta se je raznala vedno po vojaškem karakterju, niti častniki niso mogli upati na kako boljšo preskrbo.

Tako je ostalo skoro tik do naše dobe.

Doba moderne tehnike in strojev, ki je pomembno zvišala vrednost zdravih udov, je zahtevala uravnanje rente tudi po nesposobnosti in poklicih.

Vojaški način dajatev je izginil, pri tem tudi razmerje med podložnimi in predpostav ljenimi.

Popolnoma življenskih pogojev človeške družbe dotaknivša se svetovna vojna je morala prinesiti drugo zakonodajo za preskrbo.

Pri tem so največ organizacije vojnih žrtev doprinesle iz svoje srede nove elemente preskrbe, ki so bili uveljavljeni.

Novo pojmovanje je moralo napram staremu postati zakonsko pravo.

Radi tega so bili težki boji zastopnikov organizacij z zastopniki politične moči. Izšli so novi zakoni o preskrbi vojnih žrtev.

Pustili so pasti poprej obstoječe vojaške metode in načine in dvignili človeško potrebo in zahtevo na bolj pravično stopnjo in civilno pravno podlago.

Renta se daje vsakemu poškodovancu, bodisi iz fronte ali druge vojne službe. Odmerna se vrši tudi po telesni, poklicni nezmožnosti.

Obstoji pravo na zdravniško oskrbo, na domestek za zgubljene in pohabljenec ude ter pridobitev delovne zmožnosti, nameščanje itd.

Tudi pomoč ostalim, ki se razteza na starše in svojce, se ozira na pomen človeške delovne moči.

Poprej vojaške upravne inštanice so se spremenile v civilne, ki se podrejajo zastopstvu vlade, naroda in parlamenta. Sedanja doba je napravila v tem oziru precejšnji socialni napredek.

Ne odškoduje se več samo zgubljena vojaška sposobnost, temveč tudi zadobljena škoda delovne moči in možnosti uporabe. Preskrba vojnih žrtev pa še ne ustreza vsem zahtevam.

Približevala se bo vedno bolj reformacijam. Nove gospodarske prilike bodo nanesele nove uredbe, ki se bodo pojavljale kot veljavna pravica z zakoni.

ZAHVALA NJ. VEL. KRALJA.

Občni zbor Izvršnega odbora dne 25. marca t. l. je sprejel vdano in pozdravno brzojavko na Nj. Vel. Kralja Aleksandra I., ki je bila odposlana.

Predsednik Izvršnega odbora tov. Štefe je prejel sledečo zahvalo:

»Gospodine. Prijatno dirnut toplim pozdravom podnesenim sa zbora ratnih invalida u Ljubljani, Nj. V. Kralj blagovoleo je narediti, da se izjavi Njegova srdačna zahvalnost na tome.«

V. d. Šefa Kabineta
Punomočni Ministar:
Podpis.

Obračuni in proračuni. Veliko podružnic še ni poslalo četrtletnih obračunov in proračunov za leto 1926. Treba je, da čimprej se postavijo in pošljejo obračune in proračune, ker mora Izvršni odbor nujno ugotoviti finančno stanje celokupnega Udruženja na svojem teritoriju. Pripomnimo, da obračunov ni treba pošiljati na dotični tiskovini, kakršne smo imeli pred leti v tiskanih blokkih, temveč na navadnih polah papirja.

Nabava ortopedičnih in proteznih čevljev. Izvršni odbor je prejel sledeče opozorilo: Uprava državnih proteznih delavnic v Ljubljani prosi naslov, da blagovoli opozoriti podrejene podružnice odnosno teh člane, ki prejemajo ortopedične pripomočke, na spremembo oziroma določila čl. 15. pravilnika za izvrševanje inv. zakona. Invalidi imajo pravico do obnovitve ortop. čevljev šele po preteku 12 mesecev, ne pa, kakor je določal stari začasni inv. zakon, po 8 mesecih. Le-ti pa se obračajo na tuk. upravo, ne ozirajoč se na tozadevni predpis oziroma spremembo, predčasno, s čemur povzročajo dolgotrajno poslovanje, tako, da na eni strani oškodujejo glede rednega prejetja čevljev sami sebe, na drugi strani in predvsem pa one, ki se držijo predpisane terminu. Uprava delavnic bo morala v svrhu ohranitve rednega in zaprtega poslovanja in da zadosti vsem apariranjem potrebnim, take prošnje, ki bodo prezgodaj vložene, zavračati. Invalidi, katerih hiba obstoji v okvari noge, dobivajo ortopedične, oni pa, ki so amputirani in nosijo proteze (ne aparat), protezne čevlje.

Prošnje za podporo. Pisarna Izvršnega odbora prejema še vedno prošnje članov in članic, ki prosijo za podporo iz sredstev Udruženja. To se dogaja celo potom podružnic in se kaže, da so nekateri delegati slabo informirali svoje odbore in članstvo. Delegati na občnem zboru dne 25. marca t. l. so sklenili, da se ves podporni sklad po proračunu razdeli sorazmerno na podružnice, ki bodo v lastnem delokrogu delile podpore in obveščale Izvršni odbor radi naknadne potrditve.

Radi tega je brez pomena nadlegovati Izvršni odbor s prošnjami za podporo, ker povzročajo dotični samo nepotrebno poslovanje. Podpore bodo delile samo podružnice. Razdelitev sklada se že pripravlja in bo v kratkem gotova.

Začasni invalidi. Imamo precej začasnih invalidov, ki imajočasne objave navadno za dve leti. Po večini je dotičnim invaliditeta že potekla, sedaj pa čakajo, kdaj bodo poklicani k ponovnemu nadpregledu. Seveda dotični tudi ne prejemajo invalidnin, dokler ne postanejo zopet invalidi. Opozorjamo pa vse začasne invalide na določbo novega invalidskega zakona, katero vsebuje člen 51. Vsled te določbe gotovo ne bodo nič več klicani k nadpregledu, temveč se morajo predstaviti rekrutnim komisijam. Običajno se vrše nabori rekrutov spomladi. Zato opozorjamo pravočasno začasne invalide, naj ne pozabijo predstaviti se tem rekrutnim komisijam. Mislamo, da jih ne bodo rekrutne komisije popolnoma nič klicale, ker vojni okruzi ne vedo tozadevne evidence o invalidih. Pravzaprav je določba invalidskega zakona popolnoma napačno pojmljiva, ker invalide bi morale pregledovati le invalidske nadpregledne komisije, ki imajo popolnoma drugačen sestav po invalidskem zakonu in takozvana uputstva, dočim imajo rekrutne komisije zopet drug namen in sestav. Toda za enkrat je zakon tak in bodo morali invalidi podvreči se takim pregledovanjem.

Pokojnina. S 1. aprilom smo pričakovali pokojnine po novem invalidskem zakonu. Toda ne le da teh ni bilo, pač pa je več upravičencev ostalo sploh brez vsakega nakazila. Končno je vse eno, ali imaš tistih par dinarčkov več ali manj, toda člani prihajajo ter pravijo, če smo mi morali v natančno določenem roku doprinesiti dokumente in druge potrebne stvari za prevedbo, zakaj pa se oblasti ne ozirajo na v zakonu naveden datum 1. april. Pa mu ne moreš nič odgovoriti, če ti pride s takole argumentacijo, zato, ker ima prav.

Prošnja pogorelca. Dragi tovariši in tovarišice! Zgodila se mi je težka nesreča, ker mi je dne 30. marca t. l. pogorelo hišno in gospodarsko poslopje. Nahajam se v veliki bedi, zato prosim usmiljena srca za pomoč. Apelirajte na usmiljene ljudi. Darila naj se pošljejo na Podružnico Udruženja vojnih invalidov v Šent Jerneju, Dolenjsko. — Janez Rangus, voj. invalid iz Gor. Vrhpolja, p. Šent Jernej.

Trafike. Razpisujejo se sledeče trafike:

1. novoustanovljena na Aleksandrovi cesti št. 7 v Ljubljani,
2. v Dobu pri Domžalah,
3. v Bukovci pri Vodichah,
4. v Goričanah pri Medvodah.

Reflektanti z lokali in potrebnim kapitalom naj se zglasijo med uradnimi urami pri Podružnici U. V. I. Ljubljana.

Trafikantje pozor! Uprava lista »Ljudska Samouprava« v Kočevju potrebuje razpečevalcev. Stavlja ponudbo trafikantom, ki bi hoteli pod gotovimi ugodnostmi prodajati ta list, da javijo svoje naslove direktno na upravo lista »Ljudska Samouprava« v Kočevju.

Smrtna kosa. Dne 4. t. m. je umrla vojna vdova Pipan Marija, delavka v Bizoviku št. 36, v starosti 40 let. Zapušča 13 letnega sinka. Vsled pomanjkanja je zbolela na težki Tbc., bolela je eno in pol leta, končno pa se rešila vseh udobnosti vojnih vdov.

Izgubljene listine. Vojnemu invalidu Ivanu Pircu, čevljarju v Krškem, je bila dne 23. marca t. l. ukradena denarna listnica, v kateri se je razen denarja nahajala tudi invalidska članska knjižica št. 2705 in letno uverjenje za vožnjo št. 10.754, vsled česar proglašajo oboje za neveljavno.

Jesenice.

Vlom. Vlomilci in tatovi so postali res popolnoma brezvestni. Včasih je taka »gospoda« dejala, pojdimo tja iskat, kjer se ne bo nič ali le malo poznalo, reveže pustimo v miru. Dandanes pa je drugače. Pred kratkim so zlikovci vlomili v dobro zaklenjeno in zavarovano barako za prodajo tobaka, last vojne vdove Zvanove na Savi. Odnegli so ji boljših cigaret, tobaka itd., eno moško obleko, uro in nekaj denarja, tako, da ima vdova škodo okoli 2000 dinarjev. Da so morali biti kakirkolini zraven udeleženi, sledi iz tega, ker so celo mleko, ki se je nahajalo v baraki, popili. Kdaj bo vojna vdova zaslužila 2000 dinarjev pri »visokih« odstotkih, ki jih ima od maloprodaje tobaka? Zato pa, »gospodje« tatovi, malo več obzirnosti bi že lahko imeli do onih, ki so gotovo najbednejše med bednimi.

Prednost imajo invalidi. Pri naši podružnici je včlanjen vojni invalid Kosmač Jože, brez leve roke, torej nesposoben za vsako »ročno« delo, k večjemu bi bil na deželi uporaben za pastirja. Zato je, ko je prebral začasni in stalni invalidski zakon, pričel misliti, ali bi se ne dobila zanj tudi kje kaka služba, primerna njegovi hibi. Pa je vložil več prošenj za sodnijskega slugo, prošnjo za paznika v kaznilnici in tako naprej. To dela Kosmač že dve leti in mislite, da dobi od kod kak odgovor? Kaj še. V zakonu res stoji tista klavzula, mislijo si, ne stoji pa tam zapisano, da se je treba nanjo tudi ozirati. Pa si misli zasebni podjetnik, čemu pa naj jaz jemljem vojnega pohabljenca v službo, če se pa niti državne oblasti ne drže dotičnega člena zakona. Ali smo vojne žrtve to zaslužile? Ali je to ono plačilo, katero so nam obetali, ko smo zapuščali svojce in šli v krvavo viхро? Niti bore službe ti ne dajo danes, ker si pustil kos svojega telesa v vojni.

Občni zbor podružnice v Ljubljani. Dne 28. februarja t. l. se je vršil občni zbor podružnice ljubljanske v dvorani Mestnega doma. Udeležba je bila lepa, vendar pa po številu organiziranega članstva te največje podružnice občni zbor z navzočimi ni bil takoj sklepčen, zato ga je otvoril tov. Bajželj šele ob 10. uri.

Poročilo tov. Bajželja kot predsednika je bilo izčrpno ter je pokazalo veliko agilnost odbora. Posebno v materijelnem oziru se je zelo prizadeval, da je dosegel lepe uspehe z raznimi dobrodelnimi akcijami, kakor razdelitvijo premoga, čevljev in božičnico, pri kateri je bilo obdarovanih zelo lepo število članov.

Tudi tajniško in blagajniško poročilo, ki sta referat tov. predsednika specificirala, sta beležila jako lepe in povoljne uspehe.

Poročilo celokupnega odbora je bilo sprejeto z veliko zadovoljnostjo članov in je bil izrečen absoltorij s priznanjem predsedniku.

Pri debati ni bilo opaziti nobene kritike od strani članstva, le nekateri bivši člani nadzornega odbora, ki so proti koncu leta odstopili, so pojasnjevali svoj odstop kot povod neke seje, pri kateri je nastalo prerekanje radi formalnosti.

Izvršni odbor je zastopal kot delegat tov. Tomc. V svojem govoru je pojasnjeval, na kakšen način smo prišli kljub energični borbi do nepovoljnega zakona in kakšno stališče moramo imeti sedaj za izboljšanje položaja. Oglašilo se je nekaj govornikov, med katerimi je tov. Krušič napadal Izvršni odbor, mu očital pogreške in celo naprtil krivdo pri invalidskem zakonu.

Stavil je tudi tri vprašanja, kaj sta podružnica ozir. Izvršni odbor naredila pred sprejetjem zakona, za njega revizijo in proti redukciji invalidov iz državnih služb?

Tov. Benedik je kot član Izvršnega odbora natanko pojasnil vse korake, ki jih je Izvršni odbor podvzel pred sprejetjem inv. zakona ter s tem odvrnil vso krivdo na one, ki jim po pravici gre.

Sledila je volitev in je bil za to najprej postavljen odsek za kandidatne liste. Isti je prejel 4 liste, ki jih je občnemu zboru prečital.

Izvoljena je bila tretja lista s tovariši: predsednik Jernej Bajželj, podpreds. Zdravko Baumgartner, blagajnik Karol Breznikar, tajnica Terezija Accetto, odbornik Ivan Pavšič, namestniki Franc Zrimšek, Alojzij Drmaša in Luísa Zickero.

Nadzorni odbor preds. Ciril Tomšič, odbornika Josip Ogrinc in Jernej Novak, namestnika Ivan Glinšek in Karol Cenčič.

Občni zbor v Starem trgu pri Ložu je bil 2. februarja t. l. precej obiskan. Tov. Tomc, ki ga je vodil, je poročal o obširnih akcijah odbora v raznih vprašanih. Iz tajniškega poročila, katero je podal tov. Mlakar, je bilo posneti točno delovanje, vršile so se redno seje in odpošiljale razne vloge. Odbor je priredil tudi lepo uspelo igro »Mrak«, ki je prinesla 1400 Din čistega dobička. Blagajna izkazuje prebitka 4504 Din 53 p.

Izvršni odbor iz Ljubljane je zastopal delegat tov. Bajželj. Govoril je obširno posebno o nastalem noložaju vsled novega zakona.

Pri volitvah je bil izvoljen nov odbor iz tov. preds. Ludovik Tomc, podpreds. Viljem Krajc, tajnik Alojzij Mlakar, blagajnik Anton Hace, odbornik Dominik Rot, namestniki Lehan. Avsec in Palčič; nadz. odb.: Jakob Intihar. Jakob Mlakar in Neža Znidaršič.

Slovenjgradec. Na občnem zboru dne 2. februarja t. l. je bilo navzočih približno polovico članov. Ker so se morali marenberški člani kmalu odpeljati, je govoril naipreji delegat I. O. tov. Benedik, ki je tudi občni zbor vodil. Delegat je obširno pojasnil zakon in delo I. O. Tov. Puncer je kot predsednik v glavnih potezah podal delo podružnice, v detajlu na tajnik tov. Čreslovnik. Podružnični odbor je svoje delo agilno vršil.

Moravče. Redni občni zbor naše podružnice se je vršil dne 21. II. 1926 v prostorih Ljudskega doma. Predsednik tov. Fr. Koželj otvori občni zbor, pozdravi navzoče ter poda kratko poročilo o delovanju podružnice, v katerem pa povdarja, da se člani premalo zanimajo za organizacijo. Tudi tajnik poroča o svojem delovanju in pozove člane, da naj vsi tisti, kateri dolgujejo članarino, store svojo dolžnost, in isto poravnajo. Tudi blagajnik je podal izčrpno poročilo o blagajniškem stanju, na kar se podeli na predlog preglednikov absoltorij. Predno so bile nove volitve, je prišel delegat tov. Tomc Stanko, katerega je članstvo kot starega borca za invalidske pravice z veselimi vzkliki pozdravilo. V nov odbor so bili izvoljeni: Fr. Koželj, predsednik, Aleš Capuder, tajnik, Zdravko Rant, blagajnik, Ribič Fran, Barlič Janez, Grobolšek Fr., Urbanija Ivana v upravni odbor Ivan Lavrač, Iv. Videgar, Fr. Orehek, Fr. Šinkovec v nadzorni odbor. Delegat tov. Tomc St. je v poldrugournem govoru raztolmačil pomen organizacije, obrazložil slabe strani zakona ter poročal o delovanju IO v Ljubljani. Občni zbor je zaključil predsednik s pozivom: Vsi na delo, da se čim bolj odpomore vojnim žrtvam.

Kostanjevica. Naš V. redni občni zbor se je vršil dne 21. II. 1926. Predsednik otvori občni zbor, pozdravi navzoče in preide na dnevni red. Za predsednika je bil izvoljen tov. Mojstrovich. Iz poročil odbornikov je bilo razvidno, da je bilo njih delo v korist organizacije in jim je članstvo enoglasno podelilo absoltorij. V odbor so bili izvoljeni sledeči tovariši: Uprava: Ignacij Pavlenč, predsednik, Franc Hosta, podpredsednik, Josip Zalar, tajnik in blagajnik, Anton Jenškovec, Ana Krištof, odbornika, Jože Zulič, Martin Colarič, Rudolf Cunk, namestniki. Nadzorni odbor: Anton Sintič, Ivan Cunk, Andrej Krapež; namestniki: Božidar Pavčič, Ivan Mojstrovich. Delegat IO je raztolmačil novi inv. zakon, poda kratka navodila novemu odboru in poziva članstvo, naj naroča naše glasilo »Vojni invalid«. Po izčrpanem dnevnem redu zaključil tov. predsednik občni zbor.

Občni zbor se je spomnil umrlih članov Jeharta, Oderja, Mülchbergerja in Siveca s klici »Slava jim!«

Kljub uspešnemu notranjemu delovanju so se med letom vršili trije izredni občni zbori. Blagajna izkazuje 2088 Din 98 p. Omeniti pa je treba brezbržnost nekaterih članov, ki še niso plačali članarine, tako da znaša dolg na članarini 2038 Din. Želja je, da bi člani to poravnali in se držali večje točnosti.

Tajnik kritizira brezbržno javnost, posebno trgovce in obrtnike, ki bi lahko več nrisnevali, da se izgovarjajo na invalidski davek. Podružnica je izdala tudi 1000 Din na podporah.

Nov odbor: preds. tov. A. Tuncer; tajnik F. Čreslovnik; blagajnik F. Zemljčič; podpredsednik A. Arih; odbornik F. Marčič; namest.: L. Pogorevčnik, L. Potočnik in F. Krobot; nadz. odb.: F. Vertnik, A. Čreslovnik in I. Grizeli.

V Dol. Logatcu je bil občni zbor dne 14. februarja 1926. Udeležba 52 članov. Članstvo se je med letom nekoliko zmanjšalo, za kar je pripisovati vzrok odstopitev reducirancev. Tajništvo je delovalo v redu. Tudi blagajna izkazuje 1692 Din 5 p.

Ker ni bilo delegata, je tajnik v poldrugournem govoru razložil invalidski zakon in položaj. Članstvo je izrazilo hvaležnost I. O. za trud.

Izvoljen je stari odbor: preds. tov. Poženel; tajnik Štravs; odb. Rupnik za Planino, Istenič za Hotedrsko, Pivk za Rovte, Maček za Dol. Logatec, Žigon za Dol. Logatec, Milavec za Laze; nadz. odb.: Menart, Mihevc.

Sprožila se je misel postaviti spomenik padlim.

Šmarje pri Jelšah. Občni zbor naše podružnice se je vršil dne 7. II. 1926. Občni zbor je vodil tov. delegat Feliks Dornik. Iz poročil odbornikov je razvidno, da se podružnica bori z raznimi težkočami. Vendar je njeno delovanje kolikor toliko dovoljno. Odboru je občni zbor podelil absolutorij. Pri volitvah so bili izvoljeni v upravni odbor Ivan Anderluh, Iv. Turk, Anton Setruša, Ludvik Drogenik, Josip Anderluh, za namestnike pa Jakob Kajtr, Fr. Pisanec, Josip Vrečko, v nadzorni odbor: Josip Kozmus, Leopold Žavski, Plavčak Ivan, za namestnike: Anton Perkovič, Terezija Legvart. Po poročilu tov. del. Dornika o invalid. zakonu in drugih vprašanjih, tičočih se organizacije je zaključil predsednik občni zbor.

Novo mesto. Občni zbor se je vršil dne 31. I. 1926 ob pol 10. uri. Občni zbor je otvoril tov. Tinta, ker je bil tov. predsednik Jarc radi bolezni odsoten. Stvarna poročila odbornikov je vzel občni zbor na znanje in jim podelil enoglasno absolutorij. V novi odbor so bili izvoljeni sledeči tovariši: Robas Iv., predsednik, Lukman Mihael, tajnik in blagajnik, Adam Iv., Štine Anton, Travižan Fr., odborniki, Miklavčič Srečko, Pascula Marija, Barbelj Terezija, namestniki uprav. odbora; nadzorni odbor: Tinta Ivan, Knaflič Anton, Učman Ivan, namestniki; Darovec Iv. in Osterman Anton. Delegat tov. Iv. Sterle je natanko obrazložil slabosti invalidskega zakona, in pozival člane naj se še bolj oklenejo invalidske organizacije, ter si naroče glasilo »Vojni invalid«. Po končanem dnevnem redu zaključil tov. Tinta občni zbor.

Slovenska Bistrica. Dne 24. I. 1926 se je vršil redni občni zbor naše podružnice. Tovariš Hren Franc otvoril občni zbor, pozdravi navzoče člane in tov. delegata Matko Štefeta ter preide po kratkem stvarnem poročilu o delovanju podružnice na dnevni red. Iz poročil odbornikov je razvidno, da so si vsi prizadevali, kljub raznim težkočam, kar najbolj povzdigniti organizacijo. To je upoštevalo tudi članstvo in jim podelilo absolutorij. Pri novih volitvah so bili izvoljeni sledeči tovariši: Hren Franc, predsednik; Rajko Feigel, tajnik; Jože Kofler, blagajnik; Terčič Václav, Gorjanc Matjevž, odbornika; Iv. Brávčer, Karl Kodrič, Kmetec Ivan, namestniki upravnega odbora; Mlinar Ivan, Lešnik Ludvik, Karl Mok v nadzorni odbor; Marjeta Centaner, Gorjanc Neža, namestnici nadzorn. odbora. Tov. Matko Štefe je v obširnem in jedrnatem govoru raztolmačil naš zakon, pozival vse članstvo, da se pravočasno prijavi pri sodišču glede prevedbe in poročal o delovanju IO. Njegovo poročilo je vzelo članstvo z odobravanjem na znanje. Ker se ni nihče oglasil k slučajnostni je zaključil predsednik občni zbor.

Podružnica v Kočevju je imela redni občni zbor dne 7. februarja 1926 v gostilniških prostorih tov. Erkerja. Člansko zanimanje je bilo veliko in se je tudi občnega zbora udeležila ena tretjina članov in članic. Tajniško in blagajniško poročilo sta bila v lepem redu. Taj-

nik se izredno zanima za potrebe članov, zato moramo reči, da je ta podružnica danes med močnimi. Tudi na dan občnega zbora je pristopilo veliko članov, posebno iz oddaljenih krajev. Radi jezikovnih neprilik je bilo članstvo v marsičem še neinformirano; na občnem zboru pa je s pažnjo sledilo izvajalcem. Delegat izvršnega odbora tov. Tomc je poleg razlage zakona podal vsakemu informacije v raznih važnih zadevah. Pričakuje se, da bo tamkajšnja podružnica še v marsičem napredovala. Odbor je sledeči: preds. Ivan Rus, podpreds. Ivo Metlika, tajnik Miroslav Potisk, blagajnik Karl Erker, odbornik Janko Majcenič, nam. Božič, Jakovec in Loy. Nadzorni odbor: preds. Franc Smole, odb. Benčina in Kraker, nam. Butina in Schauer.

Vrhnika. Na občnem zboru dne 14. februarja t. l. je bila dovoljna udeležba. Navzoča sta bila tudi delegata IO tov. Tomc in Benedik. Tov. Tomc, ki je vodil občni zbor, je prečital pozdrav podružničnega predsednika tov. Homana, ki je opravičil svoj odhod, ne da bi mogel predati predsedstvo. V materialnem oziru ni bilo napredka in tudi tajništvo je imelo razne zapreke v poslovanju. Veliko mrtvilo je vladalo med članstvom, ki bi se moralo na vsak način bolj brigati za organizacijo. Delegata sta podžgala članstvo in je upati, da se bo podružnica močno poživela. Tudi o zakonu in položaju sta delegata pojasnila. Odbor je sledeči: preds. Janko Stanovnik, podpreds. Ivan Ceme, tajnik Ignacij Turk, blagajnik Franc Gril, odbornik Ivan Smuk, nam. Jakob Šuštaršič, Fr. Vehovec in Terezija Leskovec. Nadzorni odb. Jerina Franc, Valentin Cukale in Jakob Jeraj, nam. Franc Pišek, Mici Kermavner.

Iz Ljutomera. Letošnji občni zbor se je vršil dne 24. januarja 1926 v gostilni gosp. Kuha-riča ob jako dobri udeležbi nad sto članov in članic. Tov. Pihlar je uvodoma kritiziral premalo zanimanje za organizacijo. Obljubljali so, da bo v bodoče boljše. Tov. tajnik je poročal, da so bile poslane prošnje po večini ugodno rešene. Podružnica bi lahko obširno delovala, če bi članstvo ne hodilo k njej samo v skrajnih potrebah. Blagajniško stanje se je napram prejšnjim nekoliko poslabšalo, to pa, ker podružnica ni priredila nobene veselice. Staremu odboru je bil izrečen absolutorij. Izvoljen je bil nov odbor iz tov. preds. Ferdinand Pihlar, tajnik Alojz Pušenjak, blagajnik Anton Velnar, odb. Alojz Kranjc in Anton Verbanjšek, nam. Jos. Dajčar in Jožefa Golčer. Nadz. odb. Franc Pevec, Megla Franc in Alojz Košar, nam. Jožef Kosec in Alojz Dolamič. Tov. Pihlar pojasni končno nekatere točke zakona in prevedbe ter apelira na naročitev »Vojnega invalida«.

Metlika. Občni zbor naše podružnice se je vršil dne 2. II. 1926 ob 9. uri v prostorih Ljudske šole. Tov. predsednik Stankovič otvori občni zbor, pozdravi navzoče, konstatira sklepčnost in preide takoj na dnevni red. Po poročilu odbornikov je razvidno, da se bori podružnica z raznimi težkočami, vendar so bila poročila odbornikov zadovoljiva in se jim je podelil absolutorij. V novi odbor so izvoljeni: Alojzij Stankovič, predsednik, Franc Žigon, tajnik in blagajnik, Iv. Kavčič, Janez in Anton Križan v upravni odbor, Jože Muc, Matija Jurajevčič, Martin Gosenca, v nadzorni odbor Jože Slak namestnik upravnega odbora, Jože Stojnič, Franc Lodec namestnika nadzornega odbora. Občni zbor podeli enoglasno zaupnico IO v Ljubljani.

Guštanjska podružnica je imela redni občni zbor dne 2. februarja 1926 ob 9. uri v Farni vasi pri Prevaljah. Navzočih je bilo nad 100 članov in članic. Pri tem moramo najprej z zadovoljstvom omeniti, da je pripomoglo veliko k udeležbi upraviteljstvo rudnika v Črni, ki je prepustilo na razpolago rudniški vlak tovarišem in tovarišicam, da so se mogli pripe-ljati. Zato izrekamo tem potom upravi rudnika našo najtoplejšo zahvalo. Ob 9. uri 30 min. je otvoril tov. Gačnik občni zbor. Podal je obširno poročilo o splošnem delovanju, ki je bilo vzeto z zadovoljstvom na znanje. Tov. Tomc kot delegat izvršnega odbora pa je pojasnil delo tega odbora, zakon, prevedbe in jako pomembni namen organizacije. Članarina se je plačevala redno. Tajniško poročilo omenja 818 dopisov in odgovorov, kar pokaže zelo lepo akcijo odbora. Tudi blagajna ima precejšen pri-bitek 9777 Din 21 p. Nov odbor je sledeči: preds. Janko Gačnik, podpreds. Leop. Čič, tajnik Čreslovnik Ivan, blag. Ledinek Matija, odbornik Miha Čivnik, nam. Blas, Wasserfall in Mihelač. Nadzorni odbor: Čegovnik Filip, Kvasnik Jakob in Kamnik Rok, nam. Hubman Marija. Krajevni zastopniki za Črno tov. Reš, za Mežico tov. Marija Hafner, za Libelice tov. Rado Stana, za Dravograd tov. Liza Voh. Tov. Tomc pojasni še nekatere važna vprašanja in dobro potekli občni zbor se je zaključil.

Novičar.

Preja iz človeških las. Kakor poročajo iz Rima, se je ustanovila v Amiensu velika predilnica za izdelovanje nove preje iz človeških las. V ta namen služeči lasje prihajajo največ iz Kitajske in Japonske. V tovarni se lasje najprej desinficirajo in potem se postopa z njimi kot z volno. Iz tega napravljeno tkanje je izredne trpežnosti, kar se še poveča s tem, da rabijo pri tkanju te preje olje. Za to novo prejo iz človeških las se posebno zanimajo v Združenih državah, odkoder prihajajo velika povpraševanja po novem blagu.

Nemo ljudstvo. Neka ameriška znanstvena ekspedici-ja se je pred kratkim vrnila z daljšega potovanja po Belgijskem Kongu. Ekspedicija je proučevala zlasti pigmejsko (pridikavsko) pleme Ituri. Pigmeji Ituri so še na zelo nizki stopnji kulture. Ameriški raziskovalci pravijo, da glasov, s katerimi se ti divjaki skušajo sporazumeti, ni mogoče imenovati jezik. Sporazumevajo se mnogo bolj z mimiko in gestami kakor z glasom. Družinsko življenje je pri njih izredno razvito. Zamorci, ki prebivajo okrog njihovega ozemlja, že stoletja love njihove otroke, da jih »dresirajo« za igrače svojim otrokom.

Dražljivost in občutljivost rastlin. Rastline se navadno ločijo od živali v tem, da nič ne čutijo. Vendar nahajamo med rastlinstvom posamezne primere, ki nas uverjajo, da tudi rastline čutijo. V tropih raste akacija podobna Mimosa pudica, ki je izredno občutljiva. Treba se je njenih listov le nekoliko dotakniti, pa se takoj povesijo. Ako se dotaknemo stebela, se to tako skloni kot da bi se zlomilo in na njem se vsi listi sklopijo. V takem stanju se nahaja rastlina potem nekaj minut, nakar se zopet zravna. Nekoliko manj občutljive so Oxalis sensitiva in pa Dionaea muscipula. Slednja ima razvit muholovni aparat, ki se takoj sklopi, ako se muha ali kaka druga žuželka le nekoliko dotakne cveta.

Koliko soli je v morju. Morje ne vsebuje povsod enako množino soli, temveč je to odvisno največ od izhlapevanja morske vode in pa od dotokov sladkih voda. Vendar pa lahko povprečno vzamemo, da vsebuje 1 kg morske vode 35 gramov soli. Ako bi se vse morje posušilo, tedaj bi morsko dno pokrivala 62 metrov debela plast soli, ki bi tehtala 49.945 bilijonov ton.

Gora iz same soli. V Perzijskem zalivu leži otok Kišim, na katerem se nahaja 150 metrov visoka gora, ki je 6 km dolga, poldrug kilometer pa široka. Vsa sestoji iz čiste kuhinjske soli. Nastala je najbrže na ta način, da se je otok tekom stoletij in tisočletij dvignil iz morja ter se je v zadnjem stadiju dvigovanja, ko se morje z notranjosti otoka ni moglo več odtekat, nabrala in sesedla vsa sol. K sreči v teh krajih nimajo nič dežja, ker bi sicer voda vso sol takoj raztopila in odnesla nazaj v morje.

Zdravilstvo.

Revmatizem je ozdravljiv. Mnogo je vojakov svetovne vojne, kateri so prinesli, če ne kake rane ali druge bolezni, s seboj revmatizem. Opazoval sem ljubega brata, ko je bil na dopustu, kako se je vse noči premetaval po postelji, ker ga je mučil revmatizem.

Zelena je najboljša zdravilo proti temu. Neki Anglež daje tole navodilo: Dvanajst gramov semen zelene in pol litra vode kuhaj toliko časa, da se en četrt vkuha. Potem precedi, vlij v steklenico in zamaši. Potem jemlji dvakrat na dan po eno kavino žličko z malo vode. Tako delaj 14 dni, potem prenehaj in ako potrebno, čez par dni zopet nadaljuj.

Neki delavec, ki je rabil tri ure, da je prehodil pet kilometrov do mesta, kjer je delal, je po štirinajstdnevni uporabi tega sredstva, hodil po isti poti samo še pet četrt ure.

Neki drugi pa, kateri je bil že ves sključen, je bil ozdravljen že v treh dneh. Angleži so, kakor znano, največji športniki. Med drugimi je tudi močno razširjen golf. Neki tak golfer je dobil revmatizem v zapestjih in ni mogel vihteti palice, ki je potrebna za to igro. Ko je zaznal za ta recept in jemal to tekočino, je ozdravel in postal šampion v golfu.

Tovarišem invalidom in vojnim vdovam priporočam kupovanje svežega mesa, kakor tudi raznih mesnih izdelkov, kranjskih klobas, salam, prekajenega mesa, slanine itd. v moji vedno sveži zalogi. Blago je prvovrstno. Razpošiljam tudi po pošti. Za vojne žrtve stalne odjemalce ali pri enkratnem nakupu nad 5 kg znatni popust.

Tovarišem po deželi se priporočam tudi za nakup klavne živine. Dopisnica zadostuje.

JANKO ZEVNIK, mesar, 60% invalid
Šiška - Živilski trg ali

Dunajska cesta 41 (v hiši g. Peterca).

Nov krojaški šivalni stroj

prodam vsled izselitve. Ceno
pove upravnistvo tega lista.

ALEŠ JAKLIČ

iz Ravnika p. Št. Rupert pri Mokronogu

Izdaja Udruženje vojnih invalidov.

Odgovorni urednik: Miha Serbec.

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Zanjo odgovarja: France Štrukelj.